

Beszámoló

Horvátkúti I. világháborús emlékmű felújítása

GPI/298-11/2018

Kedvezményezett: Marcali Város Önkormányzata

Marcali-Horvátkúton a településrészi temetőben található az I. világháborúban elesett katonáknak emléket állító emlékhely.

Az emlékhely magába foglalt szegéllyel körülvett 35 darabból álló, 7x5-ös elrendezésű névtáblákkal ellátott „sírjeleket” és egy – az emlékhely korábbi átrendezése után emelt – obeliszket. A megvalósított beruházás során a névtáblákkal ellátott emlékjelek és környezetüknek felújítása valósult meg.

A névtáblák levételekor két dolog vált egyértelművé számunkra. Egyrészt, hogy az eredeti zománcozott névtáblákat visszahelyezni nem tudjuk. A névtáblákat a Marcali Múzeum igazgatójának közreműködésével a kaposvári Rippl-Rónai Megyei Hatókörű Városi Múzeum restaurátora véleményezte, és azt az álláspontot fogalmazta meg, hogy ezek helyre nem hozhatók, és megtisztításuk után sem alkalmasak szabadtéri elhelyezésre, mivel állaguk – az idő közben ért sérülések miatt – nem bírja hosszútávon. A névtáblák cseréje mellett másik érv is szólt: több névtáblán egyáltalán nem látszott már név, azonban a felállított obeliszken több olyan név is szerepelt, amelyek hiányoztak a névtáblák sorából (pl. Szabó József, Szita János), sőt, volt egy olyan elhunyt katona, akinek neve egyik helyen sem szerepelt. Hogyan találtuk meg? Marcali szerencsés városnak mondhatja magát, mert több helytörténeti kutató is munkálkodik a településen. Egyikük, H. Rádics Márta évekkal ezelőtt elkészítette Horvátkút monográfiáját. Kötetében (Fejezetek Marcali-Horvátkút történetéből. - 2009 p. 115.) feljegyezte, hogy egy katona, Bájhóber István névtáblája addigra már megrongálódott, mire az obeliszket készítették, így az obeliszkekre nem került fel, neve pedig egyedül még néhány élő idős ember emlékezetében maradt meg (a katona tiszteletére utólag a hegyben emeltek egy emléket). Semmiképpen nem szerettük volna, hogy neve feledésbe merüljön, így az ő nevével is készült névtábla.

Az új névtáblák formailag és tartalmilag megegyeznek az eredetiekkel, egyedül anyagukban térnek el. A régi névtáblákat a Marcali Múzeum gyűjteményébe befogadta (lásd: befogadói nyilatkozat), így elveszni ezek nem fognak. Megtisztításuk után a névtáblák kiállíthatóvá válnak.

Az emlékhely felújítása a fentiek kivételével az előre meghatározott tervek szerint készült el, a kivitelező a Marcali Városi Önkormányzat Gazdasági Műszaki Ellátó Szervezete volt.

A munkálatok a meglévő emlékjelek felvételével kezdődtek. Ezek telephelyre szállítása után a következő munkálatok készültek:

- zománcozott névtáblák levétele,
- gépi felületi tisztítás (betoncsiszoló géppel),
- nagynyomású mosóval való portalanítás,
- a még javítható sérüléseknél melyalapozás után, cementvakolatos javítás készült több rétegben. Kilenc db sírjel sérülései miatt javíthatatlan volt ezért azok újra öntésre kerültek.
- javítás után a sírjelek kiegyenlítő felületi glettelést kaptak gyári előkevert EPS ragasztóból.
- száradási idő kivárása után univerzális alapozást követően készült el a mozaik vakolat fedőréteg,
- névtáblák felhelyezése mechanikus rögzítéssel.

A temetőben kitűzés után alakító földmunka készült géppel kiegészítő kézi munkával. A földmunkák elkészülése után kerültek elhelyezésre a beton támfalelemek beton alap ágyazatra a szükséges részekben termőföld kitöltéssel. A támfalelemek folytatásaként kertiszegélyek lerakása következett beton ágyazatba, majd egy teherhordó zúzottkő ágyazat készült réteges terítéssel és döngöléssel. A szegélyezés elkészítése után alakító földmunka készült külső részekben kézi erővel füvesítéssel. Az elkészült sírjelek visszaszállítása után a szegélyezéssel kialakított részre kerültek visszahelyezésre. Utolsó fázisban osztályozott egyfrakciós köterítés készült fehér mészkő a sírjelek körbejárásához kialakított részen, valamint szürke bazaltkőből a sírjelek között.

Befejezőként egyvári virágok kerültek beültetésre a támfalelemekbe.

Az emlékmű felújítása alkalmából 2018. június 29-én átadó ünnepséget is tartottunk.

Az ünnepségre meghívást kapott minden horvátkúti lakos – részükre kisméretű (10x14 cm) meghívó került kiküldésre. Emellett a településrészen több helyen, hirdetőablakon nagyméretű (A3) plakátot helyeztünk el. Meghívást kapott a térség két országgyűlési képviselője, Móring József Attila és dr. Steinmetz Ádám; Marcali intézményeinek vezetői, civil szervezetek vezetői, helyi helytörténeti kutatók; a Somogy Temetkezési Kft. ügyvezetője, Huszti Gábor, a Somogy Megyei Közgyűlés alelnöke.

Az átadó ünnepség a himnusszal kezdődött, majd dr. Mészáros Géza önkormányzati képviselő köszöntő szavai után dr. Sütő László polgármester mondott beszédet. Móring József Attila országgyűlési képviselő egyéb elfoglaltságai miatt nem tudott eljönni, így a meghívóval ellentétben ünnepi beszédére nem került sor. Erről csak az átadó napján értesültünk, így másik országgyűlési képviselőnk ünnepi beszéd tartására nem tudtuk felkérni. Az ünnepi műsort a városi díjjal is kitüntetett Bajtársi Dalárda (a Marcali Bajtársi Egyesület tagjaiból szerveződő közösség) adta, aminek tagjai hivatásos katonaként, rendőrként, vagy tűzoltóként dolgoztak egykor. Általuk katonadalok hangoztak el, köztük a „Somogy megye kellős közepében” című dal.

Az emlékművet Papp Szabolcs, Horvátkút plébánosa áldotta meg.

Az emlékműnél koszorút helyeztek el:

- Marcali Város Önkormányzata nevében: Dr. Sütő László polgármester, dr. Mészáros Géza önkormányzati képviselő,
- dr. Steinmetz Ádám, országgyűlési képviselő,
- a Marcali Bajtársi Egyesület nevében Szentes István alezredes a Honvéd Nyugállományúak Klubja nevében Héger György őrnagy és az MH Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság 4. Töborzó és Érdekvédelmi Központ nevében Mészáros Károly őrnagy,
- a Honvéd Hagyományörző Egyesület Zala Megyei Szervezete nevében Poprádi Zoltán nyugállományú ezredes.

Zárásként elhangzott a szózat, majd a Magyar Takarodó.

Az ünnepségen a Honvéd Hagyományörző Egyesület Zalai Megyei Szervezete biztosított díszőrséget.

A résztvevők száma kb. 50 fő.

Az átadó ünnepségről a helyi médiákban beszámoltunk:

<http://marcaliportal.hu/index.php/2015-07-07-09-04-12/varosunk/39194-ma-delutan-atadtak-az-i-vilaghaboruban-eletuket-vesztett-horvatkuti-katonaknak-emleket-allito-felujitott-emlekmuvet>

<http://marcali.hu/cimlap/aktualis/1269-%C3%A1tadt%C3%A1k-a-horv%C3%A1tk%C3%BAti-i-vil%C3%A1gh%C3%A1bor%C3%BAs-eml%C3%A9km%C5%B1vet>

Marcali Város Önkormányzata kiadásában jelenik meg a Marcali Napló című ingyenes kiadvány, amit a város minden háztartásába ingyenesen juttatunk el. Ez a kiadvány július-augusztus hónapokban nem jelenik meg, azonban a szeptemberi számban szerepelni fog a felújításról beszámoló.

Az ünnepségről pedig a Balaton déli partján 40 településen elérhető Tavi TV készített felvételt:

<https://tavitv.hu/2018/07/03/100-eve-ert-vege-az-i-vilaghaboru-horvatkuton-is-megemlekeztek-a-hosokrol-video/>

Az emlékmű felújításának híre elsősorban a településrész számára jelentett sokat, hiszen több család, leszármazott máig a faluban él. A település Marcalitól 10 km-re fekszik, de közigazgatásilag 1977 óta Marcali része, önálló települési identitását azonban máig megőrizte. A lakók már régóta várták az emlékmű felújítását. Különösen azért volt jelentős a helyieknek, mert több család, hozzátartozó él még

a településen. Az emlékmű felújítása a Marcaliban élők számára azért hozott újdonságot, mert kevésbé volt ismert, hogy a horvátkúti temetőben található I. világháborús emlékmű.

Marcali, 2018. augusztus 6.

Meghívó az átadó ünnepségre

MEGHI'VO'

1914

TISZTELETTEL MEGHÍVOM

AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚBAN ÉLETÜKET VESZTETT HORVÁTKÚTI
KATONÁK FELÚJÍTOTT HŐSI EMLÉKMŰVÉNEK ÜNNEPÉLYES
ÁTADÁSÁRA

IDŐPONT:

2018. JÚNIUS 29. 17.00 ÓRA

HELYSZÍN:

HORVÁTKÚTI TEMETŐ

(8700 MARCALI-HORVÁTKÚT, 3799 HRSZ.)

KÖSZÖNTŐT MOND: **DR. SÜTŐ LÁSZLÓ, POLGÁRMESTER**

BESZÉDET MOND: **MÓRING JÓZSEF ATTILA,**
ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

AZ EMLÉKMŰVET MEGÁLDJA: **PAPP SZABOLCS PLÉBÁNOS**

AZ ÜNNEPSÉGEN KÖZREMŰKÖDIK A MARCALI BAJTÁRSI
EGYESÜLET DALÁRDÁJA ÉS A HONVÉD HAGYOMÁNYŐRZŐ
EGYESÜLET ZALAI MEGYEI SZERVEZETE

DR. SÜTŐ LÁSZLÓ
POLGÁRMESTER

Átadó ünnepség forgatókönyve:

Forgatókönyv

a felújított horvátkúti I. világháborús emlékmű átadása

Marcali

2018. június 29. 17 óra

Ünnepség előtti teendők:

1. meghívók elkészítése – felelős: Győri Szabolcs marketing ügyintéző és Németh Ildikó közművelődési referens, határidő: 2018. június 22.
2. meghívók elküldése – felelős: Németh Ildikó közművelődési referens, határidő: 2018. június 22.
3. meghívó közzététele (Marcali Portál, www.tavitv.hu) – felelős: Németh Ildikó, közművelődési referens, határidő: 2018. június 22.
4. hangosítás - felelős: Szován Gábor (Marcali Városi Kulturális Központ)
  - a. technikai igény leegyeztetése: 1 db állómikrofon, hangfal, laptop, keverőpult), határidő: 2018. július 28., helyszínen kiépítés: 2018.06.29. 16.30-ig
  - b. asztal biztosított a horvátkúti kultúrházból, határidő: 2018. július 29.
  - c. hangosításhoz áramvételezés a ravatalozó épületéből – felelős: Németh Ildikó, közművelődési referens, határidő: 2018. július 28.
5. koszorúzó leegyeztetése – felelős: Németh Ildikó közművelődési referens, határidő: 2018. július 28.
6. rendőrségnek tájékoztató a rendezvényről, felelős: Németh Ildikó közművelődési referens, határidő: 2018. június 22.

Ünnepség menete:

1. Himnusz (Dalárda énekli)
2. dr. Mészáros Géza köszöntője (3 perc)
3. dr. Sütő László polgármester beszéde (10 perc)
4. Dalárda műsora (10 perc)
  - Kimegyek a Doberdói harctérre...
  - Csendes éjjel a táborban elheverek a tűz mellett...
  - Somogy ország kellős közepében, van egy kicsi fatornyos falu...
5. Emlékmű megáldása – Papp Szabolcs plébános (5 perc)
6. Koszorúzás (alatta Dalárda énekel)
7. Szózat (Dalárda énekli)
8. Magyar Takarodó (elektronikus hanghordozóról lejátszva)

Moderátor: dr. Mészáros Géza, településrészi képviselő és Németh Ildikó közművelődési referens

Fotódokumentáció

ELŐTTE

UTÁNA

ÁTADÓ ÜNNEPSÉG

